

FICHE 7: RENNES-METROPOLE (FR)

SAMENVATTEND

- Initiatief van privaat persoon
- Vrij nieuw initiatief (start in 2005)
- Appartementengebouwen
- Samenwerking met syndics
- Open relatief kleine BC parken
- 90 à 100% keukenafval + wat tuinafval (+ structuurmateriaal)
- Geringe investeringskosten/ lopende kosten op basis van freelance beroepskracht
- Afvalpreventieproject met sociale en financiële motieven
- Op basis van betaalde werkkrachten en vrijwilligers (freelance + RM betaalde kracht) en CM

KERNGEGEVENS RENNES-METROPOLE

DEMOGRAFIE & WONEN

Aantal inwoners	388000
Aantal gezinnen	172000
Bevolkingsdichtheid (inwoners/ km ²)	638
Aantal appartem t.o.v. aantal huizen & appartem	38%

AFVALCIJFERS

Totaal huishoudelijk afval in kg/ inwoner	477
Selectief ingezameld afval in kg/ inwoner	251
Restafval in kg/ inwoner	226
Groen of GFT zone ¹	Groen
Kost verbranding per ton in Euro	141
Huisvuilbelasting	17.5
Percentage burgers die composteren	35
Aantal BC projecten	±30
Aantal vrijwilligers voor openhouden en onderhouden van de 30 BC parken	±200
Aantal gesubsidieerde compostvaten verkocht	11800

BESCHRIJVING BUURTCOMPOSTERINGSPROJECT

In 2005 werd, na een studiebezoek in België, beslist om een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten tussen Rennes-Métropole en de organisaties 'CIELE'² en 'FC Environnement'³

Sinds januari 2006 bezorgt Rennes-Métropole aan de syndics van de appartementengebouwen die wensen deel te nemen één of meerdere compostbakken om het keukenafval van de bewoners van de appartementen in te zamelen en te verwerken. Daarnaast voorziet de stad ook gratis keukennemertjes voor de appartementsbewoners die zich registreren voor deelname. De organisatie 'FC Environnement' werd door Rennes-Métropole (via een openbare aanbesteding) aangesteld om compostbakken te installeren alsook de opvolging ervan te verzekeren. Elke deelnemer krijgt een composteergids, tekent een overeenkomst en krijgt de naam van contactpersonen in geval van moeilijkheden of vragen. Op dit ogenblik nemen in

¹ **Groenzone:** Keukenafval wordt niet apart ingezameld. Groenafval wordt door de burger gebracht naar het containerpark. **GFT zone:** Groente, Fruit en Tuinafval wordt tweewekelijks ingezameld door lokale of bovenlokale autoriteiten

² Het 'Centre d'information sur l'Energie et l'Environnement' wordt ingeschakeld voor de vorming van compostmeesters.

³ 'FC environnement' is een éénmansorganisatie, tevens de bezieler van dit project

Rennes-Métropole 370 gezinnen verspreid over 25 BC parken deel. Geschat wordt dat er een participatiegraad is van $\pm 37\%$.

2 m² niet verharde ondergrond volstaan om een compostbak te installeren. De maximale afstand tot het compostvat voor de deelnemende gezinnen bedraagt 200m, de gemiddelde afstand 100m. Appartementengebouwen met meer groene ruimte kunnen overwegen om het grasafval en houtsnippers mee te verwerken. Vooral de houtsnippers optimaliseren de C/N⁴ balans. De bekomen compost wordt aangewend hetzij door de inwoners van de deelnemende appartementen voor de planten die ze houden op hun balkon, hetzij voor de groene zones, als alternatief voor meststoffen.

De BC parken worden beheerd door private appartementsbeheerders (syndici). De 13 BC parken waarbij het kabinet van dhr. Lecomte (privé syndici) betrokken was, worden sterk opgevolgd. De andere beheerders laten betijen en volgen het geheel van op afstand. Hun interesse is gering of onbestaande en ze begrijpen de motivatie voor dergelijk initiatief niet echt.

De tuiniers of tuinaannemers die het onderhoud doen van de gemeenschappelijke tuinen waar BC parken aanwezig zijn vertonen ook weinig interesse. Hun deelname is echter niet vereist, het enige dat van hen gevraagd wordt is om de houtsnippers ter plaatse te laten (als koolstofbron voor het composteringsproces).

Sinds kort werden ook een 4-tal compostbakken geplaatst op publieke groendomeinen. De groenarbeiders van de stad stonden zeer open voor dit initiatief en zouden de goede werking ervan dienen te garanderen.

DOEL VAN HET PROJECT

De belangrijkste doelstelling is het verminderen van het organisch afval dat ingezameld en gecentraliseerd dient te worden verwerkt. Composteren aanzien als een moderne, gemakkelijke en door iedereen toepasbare methode om afval te devieren van verdere inzameling en behandeling. Daarnaast bevordert de collectieve benadering van BC parken de contacten onder de bewoners. De burger voelt zich minder geïsoleerd met zijn initiatief en de groepsdynamica verhoogt de solidariteit. Alle generaties worden verenigd rond het BC park. Samengevat kan worden gesteld dat de doelstellingen betrekking hebben met milieu-, financiële-, en sociale aspecten.

INFORMATIE, COMMUNICATIE EN CAPACITEITSONTWIKKELING

Informatie over het composteren, de contactpersonen, bijkomende richtlijnen in het geval van problemen worden in de halls van de appartementen opgehangen (speciaal aankondigingsbord) en meer en meer op de site zelf.

Gedacht wordt om, in het kader van het promoten van deze activiteit, goed zichtbaar bij de ingang van de appartementen, borden te plaatsen met de slogan dat 'hier organisch afval wordt gecomposteerd'.

⁴ Een goede C/N of koolstof/ stikstof balans is erg belangrijk bij het composteringsproces. Koolstof wordt hoofdzakelijk aangeleverd door houtachtige gewassen (best versnipperd zoniet fijne takjes) terwijl het stikstofmateriaal wordt aangeleverd door het keukenmateriaal en bijvoorbeeld gras.

Het initiatief voor dit project kwam oorspronkelijk van 'FC Environnement' in samenspraak met Rennes-Métropole. Tegenwoordig komt het initiatief meer en meer vanuit de bewoners zelf (mond tot oor reclame). De volgende informatie-, communicatie- en vormingsinstrumenten werden tot hertoe opgesteld/ gebruikt:

- Deelnameovereenkomst
- PowerPoint voorstelling voor gebruik bij publieksbijeenkomsten
- Richtlijnennota voor de groenarbeiders
- Persdossier voor de pers bij inhuldigingen, ter attentie van de syndici, van de nieuwe deelnemende gemeentes, buurthuizen,...
- Sommige sites worden als demonstratieplaats gebruikt
- Enquêtes naar alle deelnemers teneinde de ervaringen en aandachtspunten te achterhalen
- Feedback omtrent de resultaten bezorgen

Chronologie bij het opzetten van een BC park

- Contacteren van de bewonerssyndici en de syndici die het appartementscomplex beheert;
- Contacteren van de tuinman om hem van bij de aanvang te betrekken. Hij kan bijvoorbeeld houtsnippers toevoegen bij het composteringsproces;
- Keuze van de plek waar gecomposteerd zou kunnen worden;
- Vraag voor installatie van BC park kan worden voorgelegd aan de algemene vergadering van de bewonerssyndici;
- Presentatie wat composteren in een BC park allemaal inhoudt door 'FC Environnement' aan de hand van een PowerPoint;
- Indien het project wordt goedgekeurd wordt een oproep voor kandidaturen opgesteld: het verspreiden van brieven met deelnameovereenkomst in elke bus (eigenaars en huurders) met de vraag om deel te nemen aan dit project;
- Installatie van het compostvat en eventueel inrichtingswerken;
- 6 maanden later kunnen de bewoners de eerste ompost oogsten en gebruiken in de gemeenschappelijke tuinen of op hun balkon (planten);
- 10 deelnemende gezinnen kunnen op jaarbasis voorkomen dat 1 ton afval wordt verbrand

TECHNISCHE DETAILS

De grootte van de BC parken varieert en de huidige categorieën zijn de volgende:

- Kleine sites voor minder dan 10 appartementen waaraan 5 gezinnen deelnemen;
- Middelgrote sites voor 35 appartementen waarvan 10 tot 15 gezinnen deelnemen. In dergelijk geval is een 325l compostvat voldoende en wordt compost na 6 maanden geoogst;
- Grotere sites voor 50 tot 100 appartementen waarbij meer dan 20 gezinnen deelnemen. Hier dient een compostvat van 600l aangevuld met een compostvat van 325l voor rijping te worden voorzien. Dit systeem vereist meer handelingen en een gemotiveerd compostmeester.

Er worden, afgezien van het installeren van de compostbakken, geen andere speciale voorzieningen getroffen. De compostvaten worden simpelweg op de grond geplaatst, meestal

naast een haag of struiken om hen te beschermen van zonlicht en op zijn minst 10 m verwijderd van de dichtstbijzijnde venster om mogelijke geurklachten te voorkomen. In enkele gevallen werd een wegje aangelegd op basis van houtsnippers. Sommige BC parken hebben een woelvork of lange stok ter beschikking. Er wordt op dit ogenblik nagedacht over de mogelijkheid om een opslagplaats voor houtsnippers toe te voegen.

De compostvaten worden regelmatig, 1x/ maand bezocht en gecheckt op hun goede werking. In geïsoleerde gevallen worden fracties aangetroffen die er niet in thuishoren of keukenafval dat onvoldoende werd verkleind. In sommige gevallen dient de verantwoordelijke van 'FC Environnement' zelf houtsnippers te brengen en onder te werken.

Geschat wordt dat elk gezin een hoeveelheid van 10 kg keukenafval per maand aanbrengt (120 kg/ jaar). Andere meer recente cijfers spreken van 60 tot 80kg/persoon/jaar. Omgerekend naar de 15 bestaande compostvaten wordt geschat in 2006 dat 26 ton keukenafval werd gedevieerd uit de rest afvalzak. Op sommige plaatsen wordt het keukenafval dat gebracht wordt gewogen om een betere inschatting te krijgen van gebrachte hoeveelheden.

Deelnemers worden gevraagd om hun keukenafval te verkleinen en het te vermengen met het andere keukenafval in de compostbak. Problemen met fruitvliegjes werden gesignaleerd. Oplossingen hiervoor zijn het keren in de bakken voorzien voor rijping, grotere compostbakken, een menghulpmiddel ter beschikking stellen en het toevoegen van houtsnippers.

De nauwgezette opvolging en enquêtes verricht door 'FC Environnement' laten toe kort op de bal te spelen en wijzigingen te doen waar nodig.

Het toekomstige BC park zal er als volgt uitzien: 1 grote bak voor dagelijkse toevoeging van keukenafval, 1 à 2 bakken van 300l voor rijping van compost, 1 bak voor de opslag van houtsnippers of koolstofrijk materiaal en het plaatsen van informatieborden.

FINANCIËLE DETAILS

INVESTERINGSKOSTEN

De gratis diensten bestaan uit: compostbakken, keukennemertjes voor geregistreerde deelnemer, een korte vorming en een opvolging.

Rennes-Métropole heeft alle financiering op zich genomen. Recentelijk verkreeg Rennes-Métropole subsidies van ADEME voor compostbakken en eventueel dit initiatief en het thuiscomposteren verder te ontwikkelen.

Investeringskosten door Rennes-Métropole zijn de volgende:

- € 52 per compostbak van 600l en € 38 per compostbak van 300l
 - € 2.54 per keukennemertje (opslaan van keukenafval)
- waarvan 30% gesubsidieerd door het departement en 20% door ADEME

PERSONEELSKOSTEN

'FC Environnement' biedt zijn diensten aan voor de installatie en beheer van de BC parken en wordt voor deze diensten € 280 betaald voor een appartementsgebouw met minder dan 5 appartementen en € 480 voor grotere appartementscomplexen. De milieuambtenaar werkt op dit ogenblik 25% van haar tijd op dit project (synthesetabellen maken, administratief en financieel beheer, programmeren van de vormingen, ...). De 'CIELE' die instaat voor de vormingen heeft een contract met Rennes-Métropole waar o.m. het vormen rond composteren, naast animaties rond afvalvermindering en demonstraties rond het verminderen van groenafval bijhoren.

ANDERE TE VERMELDEN ZAKEN

WETTELIJK KADER

Geen stedenbouwkundige of milieuvergunningen vereist.

TOEKOMSTPLANNEN PROJECT

Het zou de bedoeling zijn om bij elk BC park een compostmeester te hebben. Deze compostmeesters zouden dan ook op één of andere manier dienen beloofd te worden voor hun bijdrage: bijkomende vorming, theaterticket, cultuurabonnement, sportabonnement, aankoopbon in tuincentrum,... De compostmeesters zouden ook kunnen ingezet worden als promotoren van het composteren in de ruimere buurt. De verwachting is dat er in 2007/8 tussen de 60 à 200 bijkomende compostvaten zullen worden geïnstalleerd. Verwacht wordt ook dat in 2007/8 170kg keukenafval per gezin per jaar zal worden gedeveerd. 'FC Environnement' , nu een éénmanszaak, zou graag groeien en andere partners erbij betrekken om zijn doelstellingen te bereiken. De huidige kleine BC parken zullen naar de toekomst toe meer worden uitgebouwd als volwaardige BC parken.

Rennes-Métropole tekende een contract met de 'Confédération Nationale des administrateur de biens (CNAB)' die de promotie van BC parken wil maken bij de gebouwen die zij beheren.

STERKTES/ SUCCESSEN VERSUS ZWAKTES/ UITDAGINGEN

Sterktes/ successen	Zwaktes/ uitdagingen
<ul style="list-style-type: none"> • Snelle behandeling van de dossiers en plaatsing van BC parken (gemiddeld 109 dagen) • Initiatief door een enthousiaste, gemotiveerde milieubewuste persoon (François Colin van FC Environnement) • Substantiële financiële ondersteuning door Rennes-Métropole • Hoewel de BC parken niet afgesloten zijn werd tot op heden geen kwaadwilligheid vastgesteld • Flexibiliteit en beschikbaarheid voor opvolging garanderen snelle bijsturingen • Regelmatige (6-maandelijkse) evaluatie laat toe kort op de bal te spelen bij problemen • Goede samenwerking tussen (boven)lokaal bestuur en verenigingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Fruitvliegjes probleem waardoor 2 BC parken werden opgedoekt • Gebrek aan informatie bij het compostvat en op de uithangborden in de appartementen • Programma in volle evolutie – constante bijsturingen zijn nodig • Private appartementsbeheerders dienen overtuigd te worden van het nut • Opleiding van voldoende CM en motivatie krijgen en houden door beloningssysteem • Medewerking krijgen van tuinmannen en/of tuinaannemers

CONTACTGEGEVENS

Rennes-Métropole
 Sylvain Ségal Responsable du pôle traitement et prévention des déchets
 Tel: 0033 (0)2.99.86.65 39
 E-mail: s.segal@agglo-rennesmetropole.fr
 Website: www.rennes-metropole.fr

